

Asia: VN/25792/2024

1) Luonnos valtioneuvoston asetukseksi jakeluvelvoitteen joustomekanismista sekä 2) luonnos valtioneuvoston asetukseksi maankäyttösektorin toimien voimaantulosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto seuraavista: 1) Luonnos valtioneuvoston asetukseksi jakeluvelvoitteen joustomekanismista sekä 2) luonnos valtioneuvoston asetukseksi maankäyttösektorin toimien voimaantulosta - VN/25792/2024

Tilastokeskus kiittää mahdollisuudesta lausua asetusluonnoksesta jakeluvelvoitteen joustomekanismista ja asetusluonnoksesta maankäyttösektorin toimien voimaantulosta. Lausuntomme kattaa molemmat, toisiaan täydentävät ehdotukset.

Kasvihuonekaasuinventariotuntemuksemme perusteella kiinnitimme huomiota muutamaan seikkaan:

Jakeluvelvoitteen joustomekanismeissa on kyse tietyksi vuosiksi kerrallaan sovitun vuosittaisen jakeluvelvoitekiintiön korvaamismahdollisuudesta muiden toimien kautta toteutetuilla päästövähennyksillä tai hiilivaraston kerryttämisellä. Osa luonnokseen sisällytetyistä joustomekanismitoimista on kuitenkin luonteeltaan pidemmän ajan toimia tai hankkeita, esimerkiksi metsitys ja biohiilen käyttö maanparannusaineena, joiden aikajänteet ovat useita vuosikymmeniä.

Taustamuistiossa on pohdittu toimia, joissa hiilensidonta- tai päästövähennysvaikutus ilmenee pitkään, mutta myös suuruudeltaan erilaisena aikasarjan eri vaiheissa, esimerkkinä metsitys. Muistio ei anna suoraan neuvoja tämänkaltaisten pitkäkestoisten toimien yhdistämisestä jakeluvelvoitteen mukaisiin ajanjaksoihin. Avoimia kysymyksiä on esimerkiksi, miten yksiköiden jatkokäyttö

joustomekanismikäytön jälkeen on suunniteltu rajattavan mahdollisesti hyvinkin pitkäaikaisen ilmastovaikutuksen osalta, esim. biohiilen hautaamisessa maanparannusaineeksi; onko jatkokäyttö mahdollista ja onko ko. yksiköille markkinoita, jos lisäisyys on jo kerran ”käytetty” jakeluvelvoitteen joustomekanismikäytössä?

Asetuksessa olisi hyödyllistä lisäksi täsmentää, tulisiko päästövähennys- tai hiilenkerryttämisarvioiden perustua keskimääräiseen vai tapauskohtaiseen tai jopa yksikkö- tai koealakohtaiseen laskentaan tai esimerkiksi kansainväliseen tai kansalliseen parametrisointiin. Ohjeistus myös tavoitellusta tarkkuudesta ajan suhteen olisi hyödyllinen: Olisiko tavoitteena ilmastovaikutuksen arviointi keskimääräisesti hankevuosille vai spesifisesti kullekin hankevuodelle?

Joustomekanismitoimia on asetusluonnoksessa lukuisia ja eri sektoreilta. Arviomme mukaan osalle mainituista joustomekanismitoimista voi olla käytännössä vaikea muodostaa päästövähennys- tai hiilenkerryttämisarvioita. Esimerkkinä tästä on turvemaiden pohjavedenpinnan säätely ja nostaminen etenkin viljelykäytössä, jonka osalta viljelykäytännöt, tekniset ratkaisut ja päästövähennykset ovat vielä kansallisen tutkimuksen kohteena. Kohteena turvemaat ovat kuitenkin tärkeitä päästövähennyksiin kannustamisessa ja toteuttamisessa.

Katri Kaaja

Osastopäällikkö

Taloustilastot

Tilastokeskus

Niinistö Sini
Tilastokeskus